

Af Aase Olesen (RV) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

For godt et år siden behandlede vi her i Tinget det forslag, som vi nu igen har til behandling, nemlig De Radikales beslutningsforslag om fleksible åbningstider. Behandlingen af forslaget mandede dengang ud i en forkastelse, dog således at jeg nedsatte et åbningstidsudvalg, hvilket jeg senere skal komme tilbage til.

Da forslaget som sagt er en genfremsættelse, kan jeg knytte en lang række af de samme bemærkninger til det, som jeg anvendte sidste gang.

Forslaget opererer med de 69½ time, i hvilke den almindelige butikshandel efter gældende lov må holde åbent, og som efter forslaget frit skal kunne placeres på samtlige hverdage, herunder lørdage. Lukketiden er i dag som bekendt senest kl. 14 om lørdagen.

Der er i forslaget ingen særregel for de såkaldte døgnkiosker, heller ikke for kiosker på benzinstationer, der åbningsmæssigt skal behandles på linje med den almindelige butikshandel. De øvrige sortimentsbutikker, som efter loven i dag kan holde åbent helt frit, f.eks. bagere, konfekturhandlere og smørrebrødsbutikker, skal efter forslaget kun kunne holde åbent i 69½ time, som de dog vil kunne lægge over hele ugen, altså også om søndagen.

Alene apoteker, benzinstationer og specielle kiosker med relation til trafikken undtages i forslaget helt fra lukketidsbestemmelserne. Men der skal for disse fastsættes snævre begrænsninger for sortimentet.

At apoteker er medtaget, virker besynderligt, idet butikstidsbestemmelserne i den gældende lovs § 1 ikke omfatter salg af medicinalvarer fra apoteker og apotekers håndkøbsudsalg.

I dag kan kommunalbestyrelser efter lovens § 6, stk. 1, tillade udvidede butikstider i haveforeninger og på lejrpladser m.v. Det er derfor uklart, hvilken ændring der sigtes til med forslagens punkt 5.

Det sidste forslag, i punkt 6, vedrører detailhandelen og giver kommunalbestyrelserne beføjelser til at tillade søndagssalg i områder med væsentlige turistinteresser.

Forslaget er i øvrigt interessant derved, at det ikke begrænser sig til butikernes åbningstider, men også tilstræber mere forbrugervenlige åbningstider hos offentlige myndigheder og institutioner samt i banker og sparekasser.

Forslagets punkter 1 og 2, der handler om, at de 69½ time frit kan fordeles over ugens hverdage, virker umiddelbart som en mindre ændring. Men en lovændring i overensstemmelse med disse retningslinjer vil i realiteten indebære en ophævelse af butikstidsloven. Forholdet er det, at de fleste butikker ikke åbner kl. 6 om morgenen, som loven giver mulighed for, men snarere kl. 9, og dette giver tre ekstra åbningstimer, som kan placeres f.eks. kl. 17.30–20.30, eller man kunne spare nogle af dem op og holde åbent om lørdagen, eventuelt til kl. 18, hvis man lukker de første fire dage kl. 19.30.

Åbningstidsudvalget, som jeg berørte i min indledning, afgav betænkning i slutningen af december sidste år. På trods af de mange gode kræfter, som udvalgets medlemmer lagde i arbejdet, lykkedes det som bekendt langtfra at nå til en enig indstilling. Udvalget delte sig i 8 forskellige grupper med hver sit bud på en ændret lovgivning og derudover én gruppe, som ikke ønskede at tage stilling til, om butikstidsloven skulle ændres.

Herefter har vi i regeringen drøftet, hvad der bør ske, og vi er nået til den konklusion, at den gældende lov i det væsentlige indeholder en fornuftig regulering af detailhandelens åbningstider, men at tiden på enkelte punkter er løbet fra loven.

Regeringen agter derfor snarest at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om butikstid. Regeringens forslag vil bygge på det samme fundament som Det Radikale Venstres forslag, nemlig den del af det, som hedder fleksibilitet.

Siden den gældende butikstidslov trådte i kraft i 1976, har samfundet og – hvad der i denne relation er specielt vigtigt – familiemønsteret undergået store ændringer. Der er sket en markant stigning i antallet af udearbejdende kvinder, og antallet af medlemmer af de enkelte husstande bliver stadig mindre. Særlig udtalt har stigningen været i antallet af husstande, der består af kun én person.

I erkendelse af, at visse grupper af forbrugere kan have svært ved at nå at indkøbe specielt dagligvarer inden for den gældende lovs rammer, er det regeringens hensigt at foretage en

[Industriministeren]

mindre ommøblering, hvorved den almindelige butikstid forkortes med 2 timer om ugen og den supplerende butikstid forøges med samme antal timer.

Den samlede maksimale åbningstid udgør efter den gældende lov 69½ time om ugen. Disse 69½ time er sammensat af 63½ time almindelig butikstid og 6 timers supplerende butikstid.

Det er regeringens tanke at fastholde den maksimale åbningstid, men at skabe en lidt større fleksibilitet ved at overføre 2 timer om ugen fra den faste åbningstid til den supplerende åbningstid. Udnyttelsen af denne fleksibilitet er naturligvis helt op til butikkerne selv, således at butikkerne selv kan træffe beslutning om anvendelse af disse timer afpasset efter deres egne og kundernes ønsker.

Det er tanken at fastsætte reglerne således, at der kan holdes åbent på ugens første 5 dage fra kl. 6.20 til kl. 17.30 og på lørdage fra kl. 6.20 til kl. 12.00. Herudover stilles der 8 – imod i dag 6 – supplerende timer til butikernes rådighed inden for nærmere angivne rammer. Dette vil give butikkerne mulighed for f.eks. at holde åbent fra mandag til og med torsdag fra kl. 6.20 – hvad nu nok de færreste vil vælge – til kl. 18.30, fredag fra kl. 6.20 til kl. 19.30 og lørdag fra kl. 6.20 til kl. 14.00. For de butikker, som måtte have behov for at holde åbent meget tidligt om morgenen, kan de supplerende timer naturligvis også anvendes hertil.

Som det fremgår af mit eksempel, vil vi ligeledes foreslå bortfald af den gældende begrænsning for anvendelsen af de supplerende timer til højst at måtte deles over 3 dage. Der vil dog fortsat altid skulle holdes lukket på søn- og helligdage, ligesom seneste lukketidspunkt på lørdage fortsat skal være kl. 14.00. Samtidig vil vi som ny regel foreslå, at den supplerende butikstid ikke kan placeres på ugens 5 første dage efter kl. 20.00.

Et andet aspekt, vi har ønsket at tage hensyn til, er turismen. For at tilgodese turisterne, som gerne skulle komme i stadig stigende antal, og hvis penge vi dårlig kan undvære, er det tanken at indarbejde regler om dispensationsmuligheder for butikker, der er beliggende i områder, som særligt besøges af turister. Denne dispensationsmulighed, som tillægges kommunalbestyrelserne, der pålægges en høringsprocedure, påtænkes bygget på en model, som i et vist omfang allerede kendes fra bl.a. sommerhusområderne.

Regeringen vil om to uger fremsætte lovforslag på området. Hermed har jeg vist udtrykt tydeligt nok, at vi ikke kan tilslutte os det radikale forslag.

Svend Andersen (S):

Da det radikale beslutningsforslag har været diskuteret tidligere og Folketinget har taget stilling til det, skal jeg ikke komme nærmere ind på det. Et stort flertal har jo sagt, at man ikke ønsker, at der skal ske den afskaffelse af faste tider, som De Radikale her lægger op til.

Siden vi behandlede forslaget sidst, har der været nedsat et udvalg, af hvis betænkning det fremgår, at det ikke har været muligt at nå frem til enighed om, hvordan en fremtidig åbningstid skal se ud. Der er 8 mindretalsindstillinger, og et flertal i udvalget går imod en udvidelse af de nuværende åbningstider.

Men lad os prøve at se på, hvad der er sket, siden vi sidst behandlede spørgsmålet. Der er foretaget forskellige undersøgelser. Jyllands-Posten offentliggjorde en Observaundersøgelse den 4. januar, hvoraf det fremgik, at der ganske vist var lidt under en tredjedel af forbrugerne, der var utilfredse med de nugældende åbningstider. Men de nuværende åbningstider er jo ikke det samme som de åbningstider, der gives muligheder for efter den gældende lov, og det viser sig, at forretningerne i langt de fleste tilfælde langt fra bruger de muligheder, den gældende lov giver.

Der er også sket noget andet, siden vi sidst diskuterede sagen. Arbejdstiden er allerede nedsat, og om et halvt år har vi to timers arbejdstid mindre, end vi havde for bare et år siden, og det betyder, at der er to timer mere til at handle i inden for den samlede åbningstid. Ser vi et kort stykke tid frem, vil der yderligere være blevet en times nedsættelse af arbejdstiden. Der sker altså noget i retning af, at der gives forbrugerne større muligheder og mere tid til rådighed for at handle inden for den almindeligt gældende åbningstid.

Frikommuneforsøget i Herlev, som der her i Folketinget i sin tid var store forventninger til, har også vist, at der ikke har været behov for de muligheder, butikkerne havde for øget åbningstid.

Også andre forsøg viser, at forretningskæder, der har eksperimenteret med forlænget åbningstid, har måttet tage særlige foranstaltning-

[Svend Andersen]

ger i anvendelse. Der er således forretningskæder, der har ønsket at holde åbent til kl. 20, og som har fristet med særlige rabatter på priser, hvis man handlede efter kl. 17.30. Det er et forsøg på at skabe et kunstigt behov for en udvidet åbningstid – et kunstigt behov, der kun kan have til formål at kvæle de mindre handlende, og som på længere sigt betyder højere priser for forbrugerne og dårlig behandling, fordi nærbutikkerne forsvinder.

Fortalerne for en liberalisering har da også ud over De Radikale først og fremmest været de store forretninger og de store butikskæder. Og de har heller ikke lagt skjul på, at formålet var at opnå en større markedsandel. Forbruget bliver jo ikke større – det er det i hvert fald ikke blevet under den borgerlige regering. Der er intet, der tyder på, at det er regeringens agt fremover at give den almindelige familie mulighed for et øget forbrug, og derfor behøver der heller ikke af den grund at være længere åbningstider. Så hvis nogle ønsker at få en større markedsandel, kan det altså kun ske på bekostning af andre, og det bliver de mindre handlende, hvilket igen kan være med til at kvæle nærbutikkerne.

Da jeg havde regnet med, at dette forslag ville få samme skæbne, som det fik sidst, har jeg ikke sagt noget om medarbejderne. Men hvis der bliver tale om åbningstider, der ligger ud over det, der er kendt i dag, er der jo ingen tvivl om, at der opstår problemer for de ansatte i virksomhederne. En længere arbejdstid betyder en unødvendig spredning af arbejdstiden eller en opdeling af heltidsstillinger i flere deltidstillinger, og der kan også være flere familiemæssige forhold, som vi er nødt til at tage i betragtning, hvis der skal indføres en forøget åbningstid.

Ministeren sagde, at udviklingen var løbet fra loven, og det er rigtigt. Der er sket noget, nemlig bl.a. det, at vi har fået en kortere arbejdstid. Og netop en kortere arbejdstid kan gøre det muligt at handle mere inden for den samme åbningstid. Det er da kun nogle få dage siden, at partifæller til ministeren – bl.a. for at berolige de mindre handlende – sagde, at der ikke skulle ske nogen ændringer i de gældende lukketider og lukkelovsbestemmelser. Derfor kan det altså ikke være af hensyn til de mindre handlende, at ministeren nu har fået en anden opfattelse; det må være af hensyn til andre.

Det er muligt, at regeringspartierne vil støtte ministerens forslag, og der vil måske også være andre partier, der gør det, så ministeren kan forudse et flertal for de tanker, der her er givet udtryk for, men jeg vil gerne sige til ministeren, at det vel ikke kan være meningen, at man alene ser på ændrede åbningstider – der må da være andre ting i loven, som ministeren i så fald bliver nødt til at være opmærksom på. Hvad med spørgsmålet om f.eks. afgrænsningen af § 3-butikkerne og spørgsmålet om den fysiske afgrænsning af de butikker, der er omfattet af både § 1 og § 3? Der er meget, ministeren skal se på, hvis ministeren ønsker at røre ved den nu gældende lukkelov.

Flemming Hansen (KF):

Det Radikale Venstres forslag om fleksible åbningstider er, som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget, en uændret genfremsættelse af et tilsvarende forslag fra 1986. Dengang afviste vi forslaget, og det vil vi også gøre denne gang, idet der ikke er sket væsentlige ændringer i samfundet, der på nogen måde muliggør en holdningsændring i den konservative folketingsgruppe.

Vi er stadig væk af den opfattelse, at de nuværende åbningstidsmuligheder langtfra udnyttes. I de fleste provinsbyer lukker mange forretninger kl. 17 på hverdage, kl. 19 fredag og kl. 12 lørdag, og det er nok det bedste bevis på, at der ikke hos forbrugerne er et behov for ændrede lukketider i disse områder. Det radikale forslag giver forretningerne mulighed for at holde åbent til langt ud på aftenen på alle ugens dage, også lørdag, og det vil være en fuldstændig umulig tanke for os.

For Det Konservative Folkeparti er det et ufravigeligt krav, at butikkerne maksimalt kan holde åbent til kl. 20 på hverdage og kl. 14 om lørdagen og lukket om søndagen – altså som vi kender det i dag. Og dette skal ske af hensyn til både medarbejderne i forretningerne og detailhandlerne i hele landet.

Vi kan ikke på nogen måde støtte det radikale forslag, men skal dog ikke dermed tage stilling til, om der er behov for en vis smidiggørelse eller ommøblering af den nuværende lukkelov eller den nuværende lov om butikstid under forudsætning af uændrede totalåbningstider. En del forretningsdrivende udtrykker en sådan opfattelse, og butikshandelens organisationer

[Flemming Hansen]

giver udtryk for en tilsvarende opfattelse, ligesom emnet butikstid debatteres kraftigt i vore mange handelsstandsforeninger.

Endelig vil jeg fremhæve vort turisterhverv som en vigtig faktor i den debat, der nu må komme. Mange henvendelser fra turisterhvervet bekræfter, at vi også ved en kommende lovgivning, som ministeren skitserer, skal se på dette erhvervs muligheder i fremtiden.

Alt det vil vi se på, når der kommer et lovforslag, som regeringen har bebudet, men i den konservative folketingsgruppe har vi endnu ikke taget stilling til, om der skal ske en eventuel smidiggørelse eller ommøblering af loven om butikstid; det vil vi se på, når forslaget foreligger. Som hr. Svend Andersen sagde, er det rigtigt, at en lov om butikstid ikke kun handler om butikstid, men også om meget andet, f.eks. § 13-butikker, turisterhvervet, og hvad vi ellers har været inde på, men alt det vil vi tage stilling til, når vi ser et endeligt forslag, og ikke efter bare at have hørt ministerens første tanker her.

(Kort bemærkning).

Svend Andersen (S):

Jeg var nok lidt for hurtig i mit første indlæg til at konkludere, at ministeren havde et flertal for sit forslag. Nu forstår jeg, at den konservative ordfører ikke er helt enig i de tanker, ministeren her har fremsat, og så kan vi nok få en god debat fremover.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg vil gerne lige gøre hr. Svend Andersen opmærksom på, at jeg ikke sagde, at vi ikke var enige med ministeren, men at vi ville se på lovforlaget, når det kommer, og derefter tage stilling i den konservative folketingsgruppe. Det er jo en folketingsgruppes ret at se på et lovforslag, når det bliver fremsat, og det, ministeren har talt om her, er nogle tanker, han har nævnt i forbindelse med et helt andet beslutningsforslag. Som jeg sagde, er der mange andre spørgsmål, vi skal se på ud over butikstiderne.

(Kort bemærkning).

Svend Andersen (S):

Det var ikke ministerens, men regeringens tanker, der blev fremsat, og det er da interessant at konstatere, at regeringen ikke har de samlede regeringspartier bag sig.

Birthe Hansen (SF):

Efter vores mening var debatten om butikernes åbningstider kørt helt af sporet. Det kan vi kun beklage, og vi mente derfor heller ikke, at der var nogen grund til at tage debatten op igen her og nu på baggrund af en genfremsættelse af forslaget fra Det Radikale Venstre.

Derfor vil jeg afholde mig fra at gå i detaljer vedrørende dette forslag og nøjes med at fremsætte nogle ganske få kommentarer til det, industriministeren lukkede op for, nemlig nogle eventuelle små korrektioner af de bestående supplerende timer. Dem vil vi meget gerne overveje, når, som den konservative ordfører sagde, vi en dag ser det endelige forslag herom.

Mejdahl (V):

Da Venstres ordfører i denne sag, hr. Skrumsager Skau, er forhindret i at være til stede, har jeg lovet at forsøge at tolke Venstres synspunkter vedrørende det foreliggende forslag.

Det var udmærket, at industriministeren i maj 1986 nedsatte et bredt udvalg, der skulle arbejde med butikernes åbningstider, men det er skuffende, at udvalget ikke har kunnet blive enig om noget som helst. Betænkningen, som Venstres ordfører først fik tilsendt i går, indeholder 8 mindretalsudtalelser samt et forslag stillet af formanden. Selve forslaget fra formanden kan ikke ligefrem betegnes som en nydannelsen og er stærkt præget af, at man under udarbejdelsen først har haft det ene øje og dernæst det andet øje lukket. Det behøver vi ikke at bruge ressourcer på.

Som vi allerede har hørt, har industriministeren ikke desto mindre bebudet, at regeringen snarest vil fremsætte forslag om en lempelse af loven vedrørende butikstid. Når man kender forhistorien, er dette i sig selv en bedrift, og jeg håber, at ministerens bebudede forslag snarest kan komme til realitetsbehandling i Folketinget og udvalget, så den øgede valgmulighed bliver en realitet i indeværende samling.

Endvidere ser vi frem til, at udvalget får mulighed for at vurdere forslaget fordomsfrit før vedtagelsen.

Til De Radikales forslag vil jeg på Venstres vegne gerne sige, at vi ser positivt på mange af de ni punkter, men at vi politisk endnu ikke er rede til at gå så langt som Det Radikale Venstre. Dette hindrer dog efter Venstres mening

[Mejdahl]

ikke, at dette beslutningsforslag og de initiativer og interesser, der ligger bag det, kan indgå i Folketingets behandling af det bebudede lovforslag fra regeringen.

Venstre ser frem til ministerens forslag og kan altså støtte, at det radikale forslag indgår i de videre forhandlinger i Folketingets Erhvervsudvalg, som det ofte er tilfældet, når oppositionen og regeringen har fælles hensigter, men der alligevel er nogle holdnings- og vurderingsforskelle.

Emmert Andersen (CD):

Spørgsmålet om åbningstider er ikke let. Betænkningen fra den kommission, der har været nedsat, og hvori der var 35 medlemmer, indeholdt 8 forskellige forslag plus et niende, som gik ud på, at de pågældende ikke kunne tage stilling til, hvad de ville. 18 medlemmer gik ind for en liberalisering, 12 gik imod, og 5 vidste ikke noget om det. Så det kan vi ikke bruge til noget.

Nu foreligger der et radikalt forslag, og ministeren har meddelt, at regeringen vil fremsætte et forslag. Det viser sig, at 30 pct. ønsker åbent i aftentimerne, 29 pct. ønsker åbent lørdag eftermiddag og 18 pct. ønsker åbent om søndagen. Det er altså relativt mange mennesker, der ønsker disse åbningstider.

Vi må også være opmærksomme på, at der er nogle, for hvem det er særdeles besværligt at få købt ind – det gælder specielt enlige med børn – og det må vi gøre noget ved.

På den anden side har vi butiksindehaverne, som jo har ret lange arbejdstider, og hvoraf de 58 pct. er negative, medens 32 pct. er positive over for en liberalisering.

Imidlertid kan vi konstatere, at der egentlig er ret stor overensstemmelse, når det gælder de fleste af paragrafferne i det radikale beslutningsforslag og det forslag, ministeren bebudede. Det gælder således de 69½ time, tilladelse vedrørende turister, åbent om søndagen osv., men i punkt 2 i forslaget til folketingsbeslutning om fleksible åbningstider fra De Radikale forudsætter man, at de handlende frit kan fastsætte åbningstiderne på hverdage, og dér er man altså i modstrid med det, regeringen vil foreslå, nemlig at de 61½ time skal ligge inden for den almindelige butikstid og de otte timers supplerende åbningstid kan fordeles over ugens syv dage, dog således, at der skal lukkes kl. 14 om lørdagen.

Vi må nok afvise Det Radikale Venstres forslag til fordel for regeringens forslag, idet vi tror, at dette kan tilfredsstille både de fleste af forbrugerne og de fleste af butiksindehaverne.

Pia Dahl (FP):

Det Radikale Venstre skal have tak for, at det igen forsøger at pille ved visse organisationskuede politikeres krampagtige forsøg på at bibeholde en aldeles utålelig og restriktiv såkaldt lukkelov. Det er i sig selv et rigtig kedeligt ord, og det har fru Aase Olesen da også positivt omformet til, at der er tale om både åbningstider og fleksibilitet.

Fremskridtspartiet ser dette forslag som en rigtig god start på vores drøm om helt at afskaffe lukkeloven – eller at liberalisere fuldstændigt, som det vel hedder på christiansborgsk. Vi støtter, som man kan forstå, varmt Det Radikale Venstres forslag, ikke alene ud fra et forbrugersynspunkt – endda Forbrugerrådet går ind for en liberalisering – men sandelig også ud fra en betragtning om ikke at bibeholde groft begrænsende regler for vores erhvervslivs aktivitetsniveau. Det kan næppe være ansporende for noget initiativ, at man skal være tvunget til at dreje nøglen om på et af lovgiverne nærmere angivet tidspunkt hver dag. Det, vi taler om, er den forretning, man lever af. Hvis man har den mindste idé om, at man kan tjene penge ved at holde sin forretning åben i længere tid, eller man hellere vil pleje sit privatliv og holde sin forretning lukket, skal man da være evigt velkommen til det, i hvert fald set fra Fremskridtspartiets synspunkt. Alt andet må reelt set være en form for forbud mod arbejde, og det kan vi naturligvis ikke tilslutte os.

Man vil da også efter en hurtig skimning kunne se i den betænkning om åbningstider, som vi lige har modtaget fra Erhvervsudvalget i dag, at der i virkeligheden slet ikke er den store uoverensstemmelse om, hvorvidt man skal liberalisere eller ej, for 18 ud af 35 medlemmer har trods alt givet udtryk for, at de gerne ser en liberalisering. Som jeg har forstået det, er det springende punkt, hvorvidt man skal have lov til at holde åbent på lørdage og søndage. Det var det, som skilte parterne fra at komme med et samlet bidrag. Jeg forstår ikke selv, hvorfor man absolut skal hæge om disse lørdage og søndage. I min familie spiser vi både om lørdagen og om søndagen.

[Pia Dahl]

Som det fremgår af bemærkningerne, er det ganske uforståeligt, at vi godt må købe flødeboller og indtørrede sandkager om søndagen, men ikke må købe bøffer og salat. Ydermere virker lovgivningen helt grotesk, når man ser alle de dispensationer, der allerede på nuværende tidspunkt er givet, og som der sikkert også vil blive givet endnu flere af i fremtiden. Der bliver nævnt turisme, campingpladser og andet. Det ville egentlig være rart, hvis der kunne være lidt liv i byen også om søndagen.

Det er lykken at bo i et sommerhusområde – det har jeg selv prøvet – for dér behøver man ikke at levé af franske kartofler i weekenden, hvis man har haft rigelig travlt i ugen, der gik, og der er heller ikke en 4 kilometer lang kø hen til kasseapparatet, hvor man så i øvrigt i ro og mag kan skrive en check uden at blive svedig over hele kroppen, fordi der er nogle, der puffer til én, og kassedamen trommer i bordet og de bagved har ulidelig travlt.

Så selv om vi godt kunne ønske en yderligere liberalisering end den, Det Radikale Venstre har givet udtryk for, skal vi som sagt tilslutte os forslaget, men vi vil gerne lige have belyst, hvilke regler man havde tænkt sig med hensyn til varesortimentet, og det vil jeg også gerne spørge industriministeren om, jf. De Radikales forslag punkt 4.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi i Fremskridtspartiet slet ikke mener, at varesortimentet i den enkelte butik vedkommer politi eller lovgivere. Hvis man som butiksindehaver mener, at det er en fabelagtig god idé at sælge sæt med fire rundstykker og en flaske champagne til speciel rabatpris, så ingen alarm fra vores side. Det kunne selvfølgelig i øvrigt være, at det ville være en god idé til en søndag morgen.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Der kan være mange opfattelser vedrørende lukkeloven, om åbningstider, eller hvad man nu vælger at kalde det, for det afhænger naturligvis meget af, hvor man bor i landet. Der er steder, hvor der overhovedet ingen problemer er, og hvor der overhovedet ikke er nogen, der ønsker at handle om aftenen. Og der kan være steder, hvor der kan være et behov for det.

Vi kan ikke stemme for det radikale forslag, men vi er sympatisk indstillet over for de tanker, der kommer frem om de offentlige kontorers og om bankers og sparekassers og lignen-

des åbningstider. Det kan være noget irriterende, at man ikke kan komme på et offentligt kontor efter kl. 12 eller kl. 1 eller kun én gang om ugen. Det mener jeg er noget man i hvert fald kan se på.

Vi mener, at vi har en lov, der er god. Den giver vide muligheder, men den bliver overhovedet ikke brugt. Vi er villige til at se på det bebudede forslag fra ministeren om, at man kan ændre nogle ting, men jeg kan ikke se, at det giver store ændringer i det. Det kan godt være, det er mig, der ikke forstår, om det vil flytte noget fra det ene til det andet. Vi kan drøfte i udvalget, om der skal være fleksibilitet eller ikke. Vi vil i hvert fald være positive over for den tanke.

Der bliver sagt af den forrige ordfører, at det var de store organisationer, der lagde pres på. Jeg kender i hvert fald mange, som har familiemedlemmer, der står i forretning, hvor man ikke ville være så glad for, at man skulle være der hele lørdagen eller have ændret ret meget ved forholdene. Det drejer sig altså ikke bare om, at nogle forretningsindehavere vil have åbent på en vis tid.

Jeg ved godt, at man har det anderledes i andre lande. Nogle af os har været sammen i New York og oplevet, hvordan man kan handle hele tiden, men der var sandelig ikke nogen særlig service derovre. Jeg tillod mig da i én butik at sige, at jeg var mere glad for vores forhold. Uddannelsen var elendig, og man kunne ikke få personale, som skulle være til rådighed næsten hele døgnet rundt. Jeg tror, der er mange aspekter i det, og jeg tror også, at det er vigtigt at drøfte det, men altså, så ensidigt, som man gør det, og så let, som man lægger op til det, mener jeg ikke det er.

Kristeligt Folkeparti vil i hvert fald afvise dette forslag, men vi vil være positive over for at se på, hvad ministeren har at byde på i sit lovforslag.

Berlau (FK):

En morgencomplet hos fru Pia Dahl lød ellers ganske spændende, skal jeg indrømme, da vi havde fået at vide, hvorledes Fremskridtspartiet ville have åbningstiderne indrettet i Danmark. Jeg kan næsten vände mig ved at høre på en lang række politiske indledere, som giver udtryk for, at det, der står deres hjerte nærmest i denne diskussion, er den enlige mors

[Berlau]

indkøbsvanskeligheder. Det er især hende, man har overordentlig store vanskeligheder med at få indpasset i de nuværende åbningstider. Selv børnefamilier har man fået overordentlig meget tilovers for. Det er de samme politikere, som i al almindelighed er nærmest flintrende ligeglade med både børnefamilien og den enlige mor.

Vi har den opfattelse, at det stærke ønske, som der har været presset på med for at få ændret åbningstiderne, bestemt ikke har noget med hverken den enlige mor eller børnefamilierne at gøre. Det har noget at gøre med muligheden for at sikre sig en større omsætning, og det har til hudløshed været diskuteret både her og i offentligheden, at en ændring af åbningstiden nok ville komme til at blive de store koncerners gevinst og de mindre forretningsdrivendes fallit. De mindre forretningsdrivendes fallit er nu nok til at forudse alligevel. Det er med den politik, der føres her på Christiansborg, klart, at detailhandlerne, som vi kender dem i dag, ikke vil kunne eksistere i ret mange år ud i fremtiden.

Det er dog ikke det, der skal tjene som argument for, at vi er positive over for at se en ændring i den nuværende struktur inden for lukkeloven, for vi mener faktisk i modsætning til de øvrige talere, som har taget den enlige mor og børnefamilierne til deres bryst i denne sag, at der er overordentlig store vanskeligheder for en række grupper af mennesker, især vel i de store hovedstadsområder. Det er klart, at for de familier, som er blevet tvangsflyttet gennem tiderne fra den indre del af København til nu at være bosat i Ishøj og Brøndby og andre steder, er der overordentlig store vanskeligheder med at nå at få købt ind på en forsvarlig facon. Det ender desværre mange gange med, at det bliver mad, hvis kvalitet man måske nok ville have været tvivlende over for, og som man ville have sammensat på en anden måde, hvis man havde haft mulighed for at købe ind under rigtige former.

Derfor er vi indstillet på at være positive over for ændringer. Om det bliver De Radikales forslag eller det bliver noget af det, som regeringen får strikket sammen hen ad vejen, ved jeg ikke endnu, men det må vi se på, når udvalgsarbejdet glider fremad.

Jeg synes, det skal med, at en forudsætning for ændringer i lukkeloven naturligvis er, at

man tager det nødvendige hensyn til de ansatte i detailhandelen. Det har været uklogt, at HK f.eks. ikke har forudset, at disse ændringer ville ske, og tilpasset eller i hvert fald forsøgt at tilpasse sin overenskomst. Vi mener, at det naturligvis må være en klar forudsætning i den lov, der skal vedtages herinde, at man tager det nødvendige hensyn til de ansatte i detailhandelen, således at man naturligvis tilgodeser de mennesker, som skal have en ændret arbejdstid, så at de også får den ændrede betaling og ændrede arbejdsvilkår for noget sådant.

Aase Olesen (RV):

Dette er det tredje af Det Radikale Venstres forsøg på på en eller anden måde at få hul på den gamle og utidssvarende lukkelov, vi har. Der er jo et godt gammelt ord, der siger, at tredje gang er lykkens gang.

Jeg vil selvfølgelig først og fremmest takke industriministeren, fordi han i dag – det er egentlig lidt af en historisk begivenhed – har åbnet en lille bitte smule på klem og givet et håb om, at der nu skal ske noget. Jeg vil godt sige samstemmende med hr. Mejdahl, at når man kender baggrunden for dette, er det en bedrift i sig selv, at regeringen i dag siger, at man vil fremsætte et forslag, det være sig aldrig så beskedent. Det kan vi jo så diskutere, når det kommer. Jeg synes, det skal hilse velkommen, at regeringen har taget sig sammen og besluttet, at den nu vil fremsætte et forslag. Den har i øvrigt også bebudet et forslag i sin skriftlige åbningstale, det, vi kalder lovkatologet, så det ville også have været mærkeligt, hvis der ikke var kommet et sådant forslag. Jeg skal vende tilbage til ministerens tale om lidt. Må jeg lige sige lidt først til ordførerne.

Til Socialdemokratiets ordfører vil jeg sådan set kun sige, at jeg er beskæmmet over, at Socialdemokratiet slet ikke føler sig foranlediget til at give sig bare en lille bitte smule, at man ligesom visse store erhvervsorganisationer tror, at man kan få tingene til at stå stille blot ved at klamre sig til fortiden. Der er ikke nogen grund til at tage hul på den lange diskussion om behov eller ikkebehov. Jeg vil blot henvise til de mange debatter, vi har haft, og til forslagets bemærkninger. Det har såvel et erhvervspolitisk som et familiepolitisk og forbrugerpolitisk sigte. Jeg synes dog alligevel, at Socialdemokratiet burde interessere sig lidt for, hvem det er, der er

[Aase Olesen]

enig med Det Radikale Venstre. Der er faktisk 11 medlemmer af udvalget – herunder Forbrugerrådet – som fremsætter et mindretalsforslag, der er identisk med Det Radikale Venstres nu her genfremsatte forslag.

Jeg synes, at man skulle notere sig, at også butikorganisationerne har skiftet signaler, og at store organisationer med også de mindre butikshandlere faktisk erkender, at der er behov for ændringer. Men ellers er der desværre ikke nogen særlig grund til at interessere sig for, hvad Socialdemokratiet mener om det. Man har altså ikke lyst til at være med til at forme fremtiden. Det er sørgeligt.

Så vil jeg gerne først og fremmest sige til hr. Flemming Hansen, at jeg var glad for, at hr. Flemming Hansen ikke gentog sin beskyldning mod Det Radikale Venstre for at fremsætte paradedforslag, hvilket jeg har set hr. Flemming Hansen citeret for i pressen i dag. Det giver mig anledning til at sige, at vi for det første har fremsat forslaget, fordi vi er i et nyt Folketing. Der har været et valg, og her i huset regner man det for ganske legalt at prøve at komme igennem med et forslag, selv om det blev stemt ned i et tidligere Folketing. Det andet er, at vi utrykkeligt i bemærkningerne har gjort rede for, hvorfor vi ikke har ændret forslaget. Vi var bundet af 15. januar-grænsen, som var deadline for at kunne forlange en afstemning inden sommerferien, og vi havde ikke betænkningen i hånden. Havde vi haft det, havde vi naturligvis ændret vores forslag, ligesom vi ændrede mellem første og andet forslag, hvor vi også mødte massiv modstand, først og fremmest på spørgsmålet om, hvorvidt man skulle holde åbent om søndagen.

Jeg må altså afvise beskyldningen om at fremsætte paradedforslag. Det er faktisk ikke noget, Det Radikale Venstre beskæftiger sig med. Jeg vil i øvrigt sige, at paradedforslag er forslag, hvorom man på forhånd ved, at der ikke kan ske noget som helst.

Jeg må da konstatere nu, at ved anden fremsættelse lykkedes det altså at få nedsat et åbningstidsudvalg. Ganske vist var det ikke den måde, vi mente at tingene skulle bearbejdes på. Vi kunne have fundet en mere fornuftig måde, synes jeg, men det førte altså rent faktisk til, at vi nu har en betænkning. Det tredje forslag, vi står med her i dag, har altså just ført til, at regeringen har bestemt sig til at fremsætte forslag.

Jeg må virkelig afvise, at vi beskæftiger os med at lave paradedforslag.

Jeg er selvfølgelig glad for, at den konservative gruppe vil se på regeringens forslag. Det er da rart at vide, at den vil det. Jeg vil dog sige, at der ikke er noget bevis for, at den lov, vi har, er god nok, for de tider, vi har i dag, udnyttes ikke fuldt ud. Det ved hr. Flemming Hansen også udmærket. Jeg skal ikke gå ind i en lang diskussion om det, men jeg vil dog sige, at jeg ikke synes, at den konservative folketingsgruppe skal tage den socialdemokratiske gruppe i hånden og blive så stivnet, at man slet ingenting tør gøre. Jeg vil gerne påpege, at der jo er sket den væsentlige ændring – selv om hr. Flemming Hansen ikke mente, der var sket noget særligt – at butikshandelens organisationer også foreslår, at der skal ske noget. Jeg kan nævne, at butikshandelens organisationer foreslår, at man lægger 9 ½ time til den disponible tid. Organisationerne dækker Butikshandelens Fællesråd, De samvirkende Købmandsforeninger, Dansk Textil Union og Håndværksrådet, og det kan dog ikke være den konservative folketingsgruppe ganske uvedkommende.

Så vil jeg sige til fru Birthe Hansen fra SF, der mener, at debatten er kørt af sporet, at det kan vi såmænd godt sige, men jeg ved det nu ikke, for der er noget, der tyder på, at den er ved at komme ind på sporet, og det synes jeg er godt. Vi havde ikke ønsket en kommission eller et udvalgsarbejde på den måde, det er sket på. Man kunne næsten på forhånd – ja, vi sagde det – sige sig selv, at det ikke kunne føre til noget, når man satte 35 vidt forskellige mennesker sammen.

Hvis der er en ting, man ikke kan bruge i politik, er det jo at sige: Hvad sagde jeg! Derfor må vi i stedet konstatere, at nu har vi det udvalg, og det viser sig altså alligevel, at det nok kan bruges til lidt.

Der er sket noget nyt, vil jeg sige til SF, som der er grund til at diskutere, og det nye er, at betænkningen er kommet, som viser, at 18 ud af disse repræsentanter trods alt tør bekende sig til, at der skal ske en ændring.

Jeg er som sagt meget enig med Venstres ordfører. Det har jeg givet udtryk for. Jeg er selvfølgelig lige så skuffet over, at udvalget ikke kunne komme med noget. Jeg tror, der har været mange, der har trukket i tråde både inden for og uden for åbningstidsudvalget. Det er så-

[Aase Olesen]

mænd ikke sikkert, at vi skal klandre udvalget i sig selv for, at det ikke kunne blive enig, for det lå næsten i dets sammensætning. Jeg er også glad for, at Venstre påpeger, at de ni punkter i det radikale forslag bør indgå i regeringens.

Jeg skal takke hr. Emmert Andersen. Selv om han sagde, at man ikke kunne gå ind for Det Radikale Venstres forslag, så mener jeg dog, at det skinnede igennem, at man meget gerne så, at der skete noget.

Tak for Fremskridtspartiets forslag. Jeg er enig med Kristeligt Folkepartis fru Inger Stilling Pedersen, når hun siger, at dette jo først og fremmest handler om store geografiske forskelle, når vi taler om behov. Vi er ganske enige om, at det i høj grad er et pendlerproblem, vi vil løse her. Derudover er det altså også et erhvervspolitisk. Jeg gør opmærksom på, at da vi fremsatte forslaget første gang, gjorde vi meget ud af at argumentere for, at dette også var et forsøg på at give de små handlende et instrument i hånden til at undgå butiksdøden. Det er det, der er sket i Sverige bl.a., hvor man har ophævet loven om butikstid.

Så skal jeg takke hr. Berlau. Vi var længe om at finde ud af, hvad meldingen var, men jeg synes, det var rart at se, at hr. Berlau er positiv, eventuelt også over for at gennemføre et forslag som det, Det Radikale Venstre har fremsat.

Og så skal jeg til sidst vende mig til industriministerens tale og sige, at jeg er meget glad, ikke bare for den lille åbning, der er, men over, at regeringens forslag vil komme til at gå ud fra samme grundsynspunkt og indstilling, nemlig at det, der er behov for, er fleksibilitet. Det, der er baggrunden, er et ændret familiemønster, og det, det handler om, er at skabe større fleksibilitet. Så må vi diskutere forslaget, når det kommer her om 2 uger. Jeg ser hen til, at vi nu for første gang i mange år for alvor kan tale om, at der skal ske ændringer i loven om butikstid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen

gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 102:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af mulighederne for oprettelse af medarbejderejede og -styrede virksomheder.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Det foreliggende forslag fra SF om at indføre specielle støtteordninger for etablering og drift af medarbejderejede virksomheder er i det væsentlige en genfremsættelse af et af SF tidligere fremsat forslag.

Ideen med forslaget er den samme som tidligere, og jeg kan derfor ikke tilslutte mig det. Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde i forbindelse med førstebehandlingen af det tidligere forslag, nemlig at jeg absolut ikke er imod, at medarbejderne engagerer sig økonomisk i deres virksomheder, men jeg mener, at et sådant engagement ligesom andre private investeringer må foregå på frivillig basis og for private midler. Jeg finder heller ikke, at der er noget grundlag for at favorisere én bestemt ejerform i forhold til andre gennem særlige støtteordninger for denne.

Regeringens erhvervspolitik er, som jeg også tidligere har anført, et generelt tilbud til erhvervslivet, som virksomhederne kan udnytte uanset ejerform. Den foreslåede favorisering af en bestemt ejerform vil beslaglægge knappe offentlige ressourcer uden at øge beskæftigelsen. Beskæftigelsen øges ikke, fordi en virksomhed sælges til medarbejderne i stedet for at blive solgt til anden side, og ingen erfaringer viser, at medarbejderejede virksomheder er mere levedygtige end andre virksomheder.

Med disse forholdsvise få bemærkninger håber jeg at have begrundet, hvorfor regeringen heller ikke denne gang kan tilslutte sig forslaget i den foreliggende form.